

Звіт

про виконання Обласної програми охорони навколишнього природного середовища до 2020 року

Обласна програма охорони навколишнього природного середовища до 2020 року (далі – Програма) затверджена рішенням Івано-Франківської обласної ради від 25.12.2015 року № 59-2/2015 (зі змінами).

Метою Програми є впровадження і підвищення ефективності природоохоронних заходів в Івано-Франківській області для оптимізації стану навколишнього природного середовища, умов життєдіяльності населення та забезпечення екологічної безпеки регіону.

Основні завдання Програми полягають у спрямуванні дій органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій всіх форм власності на реалізацію пріоритетних напрямів діяльності у сфері ефективного природокористування, дотримання вимог екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища.

Виконання завдань і заходів Програми здійснювалось у відповідності до Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 р. № 1147 (зі змінами), та за умови необхідності виконання в області зазначених у постанові завдань за наступними напрямками:

- охорона і раціональне використання водних ресурсів;
- охорона атмосферного повітря;
- поводження із промисловими та побутовими відходами;
- охорона і раціональне використання земель;
- охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів і ресурсів тваринного світу;
 - збереження природно-заповідного фонду, формування екологічної мережі;
 - охорона і раціональне використання мінеральних ресурсів;
 - наука, інформація і освіта, екологічний моніторинг, підготовка кадрів, екологічна експертиза, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища.

Джерелами фінансування заходів Програми були державний, обласний та місцеві бюджети, державний, обласний, місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища, кошти підприємств та інші джерела не заборонені законодавством.

За період дії Програми до фондів охорони навколишнього природного середовища усіх рівнів надійшло 1831108,4 тис. гривень, з них до державного фонду – 653286,9 тис. гривень, до місцевих – 1177821,5 тис. гривень, з них до обласного фонду охорони навколишнього природного середовища – 720044,2 тис. гривень.

Обласний фонд охорони навколишнього природного середовища (далі – Фонд) створено відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Бюджетного кодексу України.

Діяльність Фонду регламентувалася Положенням про обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, затвердженим рішенням обласної ради від 03.02.2014 року № 1187-27/2014 (зі змінами).

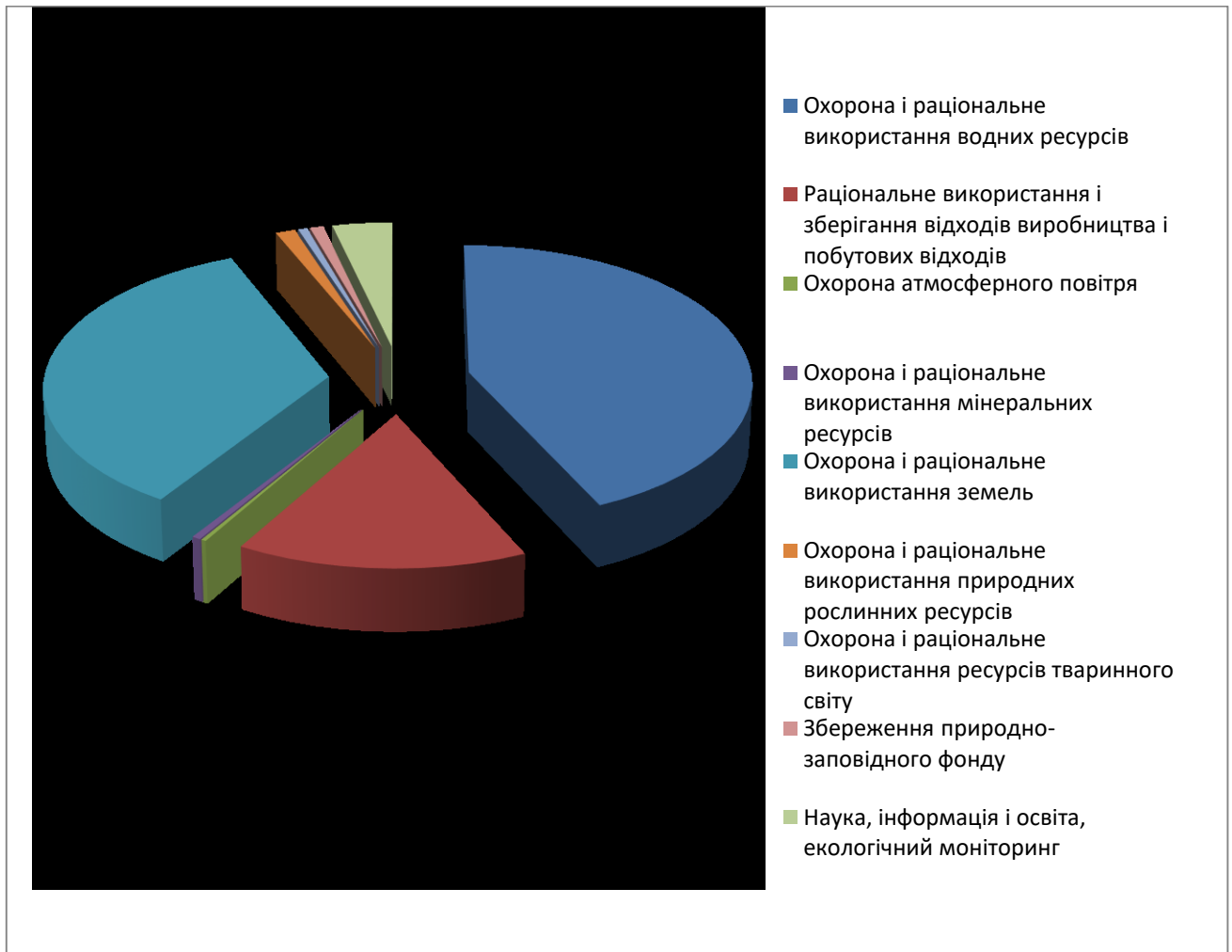
Відповідно до Положення кошти фонду спрямовувались на фінансування природоохоронних і ресурсозберігаючих заходів, що відповідають основним напрямам державної політики у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.

За період 2016-2020 років з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища (далі – ОНПС) відповідно до рішень обласної ради і розпоряджень облдержадміністрації та обласної ради виділено кошти на реалізацію 1030 природоохоронних заходів на загальну суму 696231,256 тис. гривень.

Найбільший пріоритет у структурі запланованих видатків з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища надавався заходам, направленим на: охорону і раціональне використання водних ресурсів – 300783,55 тис. грн. або 43,2% від усіх запланованих видатків; на заходи з раціонального використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів – 105333,612 тис. грн. (15,1%); на заходи з охорони і раціонального використання земель – 241510,028 тис. грн. (34,7 %); на збереження природно-заповідного фонду – 5793,87 тис. грн. (0,8%); для науки, інформації і освіти, екологічного моніторингу, підготовки кадрів, екологічної експертизи, організації праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища – 25486,105 тис. грн. (3,6%); інші напрями (охорона атмосферного повітря, охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів, ресурсів тваринного світу та мінеральних ресурсів) – 17326,1 тис. грн. (2,6 %).

Динаміку запланованих видатків з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища впродовж 2016-2020 років для реалізації природоохоронних заходів наведено в Додатку.

Заплановані видатки з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища за період 2016-2020 років

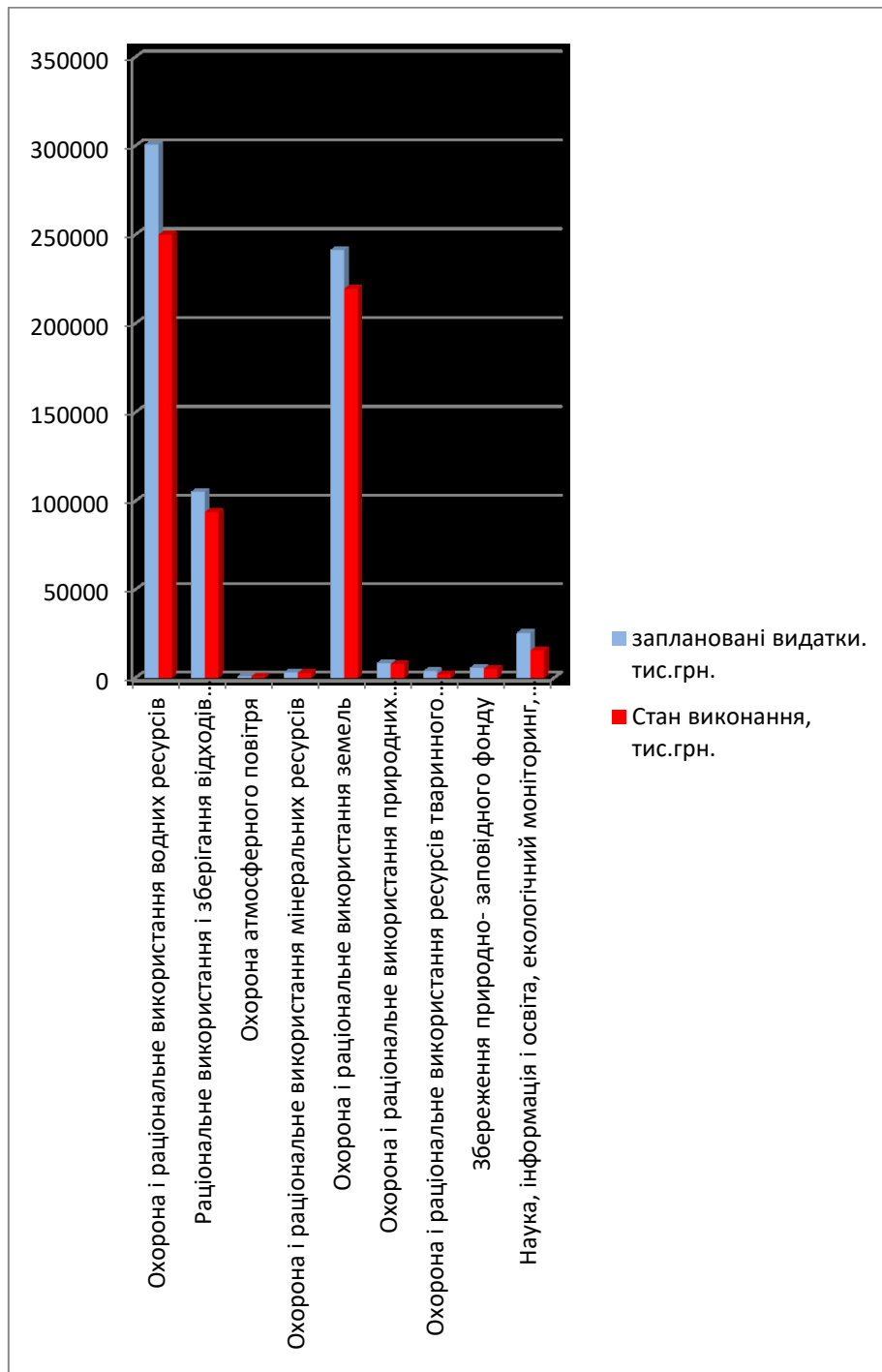

Протягом звітного періоду в розрізі Програми, за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, реалізовано 991 природоохоронний захід на загальну суму близько 597 млн. гривень, а саме на:

- охорону і раціональне використання водних ресурсів близько 250 млн. гривень;
- раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів близько 94 млн. гривень;
- охорону атмосферного повітря – 909,4 тис. гривень;
- охорону і раціональне використання земель близько 219 млн. гривень;
- охорону і раціональне використання природних рослинних ресурсів і ресурсів тваринного світу близько 9,9 млн. гривень;
- збереження природно-заповідного фонду близько 5,2 млн. гривень;
- охорону і раціональне використання мінеральних ресурсів 2,8 млн. гривень;

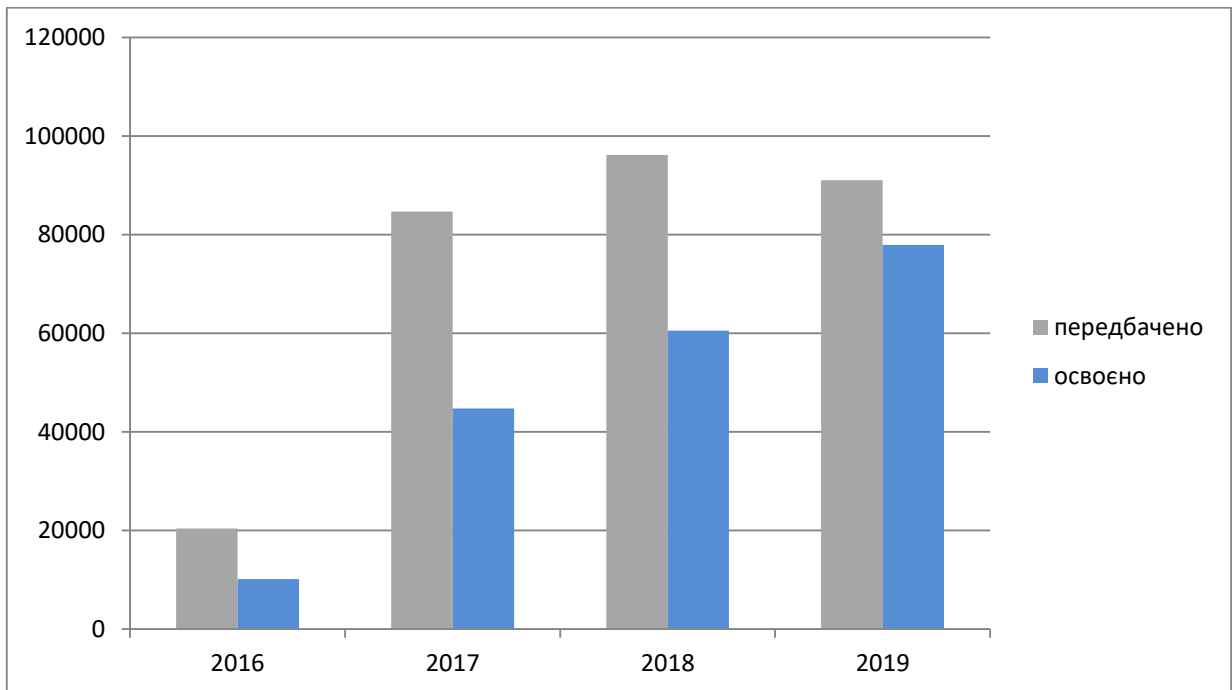
– науку, інформацію і освіту, екологічний моніторинг, підготовку кадрів, екологічну експертизу, організацію праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища освоєно близько 15,56 млн. гривень.

Стан виконання природоохоронних заходів з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища за період 2016-2020 років

Також, фінансування природоохоронних заходів здійснювалось за рахунок коштів державного фонду охорони навколишнього природного середовища, з якого за звітний період було виділено 292,28 млн. гривень з них освоєно 193,3 млн. гривень.

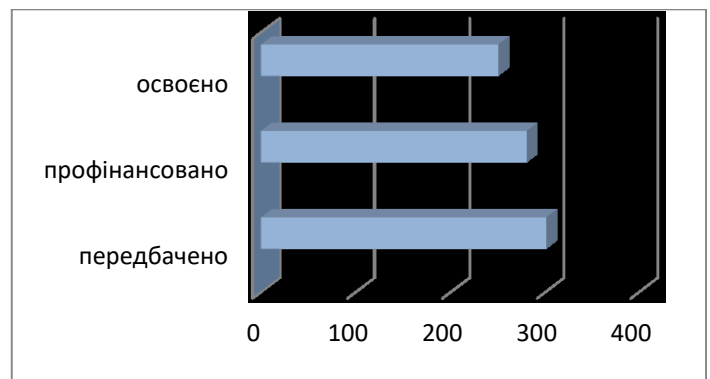
Стан виконання природоохоронних заходів з державного фонду охорони навколишнього природного середовища за період дії Програми

Охорона і раціональне використання водних ресурсів

З метою зменшення обсягів скиду забруднених зворотних вод в поверхневі водні об'єкти за період дії Програми реалізовано 438 природоохоронних заходів на суму близько 423 млн. гривень з державного та обласного фондів ОНПС.

З обласного фонду охорони навколишнього природного середовища на охорону і раціональне використання водних ресурсів передбачено 300,8 млн. грн., з них профінансовано понад 280 млн. гривень та освоєно близько 250 млн. гривень.

За рахунок цих коштів завершено будівництво очисних споруд та каналізаційних мереж у селищах Обертин Тлумацького району (в т.ч.

прокладено 1,9 км каналізаційних мереж), Рожнятів в Снятинському, Делятинському психоневрологічних інтернатах, стаціонарному відділенні терцентру для постійного проживання громадян у с. Красноїлля Верховинського району та канлізаційно-насосної станції в селищі Заболотів Снятинського району. Виконано роботи з реконструкції очисних споруд в с. Збора Верхнянської сільської ради об'єднаної територіальної громади. Збудовано очисні споруди в с. Дуба Дубівської сільської ради об'єднаної територіальної громади та проведено реконструкцію очисних споруд у селищі Перегінське Рожнятівського району.

Розпочато роботи з будівництва та реконструкції очисних споруд в: селищах Верховина (вул. Жаб'євська, вул. Грушевського) та Брошнів-Осада Брошнів-Осадської селищної ради об'єднаної територіальної громади; селах Коршів Коршівської сільської ради об'єднаної територіальної громади та Матеївці Матеївецької сільської ради об'єднаної територіальної громади.

Збудовано каналізаційні колектори та каналізаційні мережі (протяжністю близько 19 км на 91 вулиці в населених пунктах області), а саме в: містах Болехові, Бурштині, Гроденці, Коломиї, Косові, Надвірній, Рогатині, Снятині, Тисмениці та Тлумачі; селищах Битків Надвірнянського району, Богородчани, Брошнів-Осада Брошнів-Осадської селищної ради об'єднаної територіальної громади, Ворохта, Гвіздець Коломийського району, Делятин Делятинської селищної ради об'єднаної територіальної громади та Обертин Тлумацького району; селах Крихівці, Чукалівка, Чернолізці Тисменицького району, Старий Косів Косівського району та Ісаків Тлумацького району.

Розпочато роботи з будівництва та реконструкції каналізаційних мереж (на 82 вулицях в населених пунктах області та станом на кінець 2020 року вже прокладено каналізаційні мережі протяжністю близько 432 м), а саме у: містах Болехові, Галичі, Долині, Івано-Франківську, Коломиї, Косові Надвірній, Рогатині, Снятині та Яремчі; селищах Брошнів-Осада Брошнів-Осадської селищної ради об'єднаної територіальної громади, Богородчани та Перегінське Рожнятівського району; селах Матеївці Матеївецької сільської ради об'єднаної територіальної громади, Брошнів Брошнів-Осадської селищної ради об'єднаної територіальної громади, Долина та Олеша Олешанської територіальної громади, Залуква Галицького району, Копанки Калуського району, Коршів Коломийського району, Красноїлля, Мала Тур'я Долинського району, Підгір'я Богородчанського району, Угорники та Крихівці Івано-Франківської міської ради, Клубівці, Чукалівка, Угринів, Клузів, Чернолізці Тисменицького району, Ямниця, Сілець, Тязів та Павлівка Ямницької територіальної громади.

Розпочато реконструкцію каналізаційно-насосної станції (далі – КНС) в м. Городенці. Замінено насосне обладнання на очисних спорудах в селищі Солотвин Богородчанського району, придбано та встановлено насос на КНС № 2 в селищі Богородчани, придбано 2 насоси для КП «Тлумач-Водоканал», придбано насос на КНС в м. Коломиї, придбано каналізаційно-

насосну станцію для с. Матеївці Матеївецької ОТГ, Коршів та селища Обертин.

Розширено компостуючі площадки на очисних спорудах в м. Надвірна площею 700 м², реконструйовано 2 радіальні відстійники та частково збудовано каналізаційний колектор довжиною 685 м від ГКНС до НОС.

У результаті проведення заходів з охорони підземних вод та ліквідації джерел їх забруднення прокладено каналізаційні мережі загальною протяжністю понад 3 км на 29 вулицях населених пунктів області.

Також реалізовувались природоохоронні заходи:

– у 102 закладах освіти (ЗОШ, ДНЗ, НВК, гімназіях, ліцєях) виконувались роботи з будівництва та реконструкції необхідних споруд для очищення стічних вод, проведено заходи з охорони підземних вод та ліквідації джерел їх забруднення (прокладено близько 6 км каналізаційних мереж);

– у 6 закладах охорони здоров'я в області проведено заходи з охорони підземних вод та ліквідації джерел їх забруднення, прокладено близько 1,5 км каналізаційних мереж у 19 закладах, придбано 2 насоси для Івано-Франківського психоневрологічного диспансеру та 2 насоси для Коломийської районної інфекційної лікарні, встановлено очисні споруди типу «Джерело 25» в обласному психоневрологічному санаторії в селищі Єзупіль Тисменицького району (в т. ч. прокладено 29 м каналізаційної мережі), реконструйовано очисні споруди в стаціонарному відділенні № 1 Коломийського фтизіопульмонологічного диспансеру в с. Цєнява Коломийського району.

– у 6 будинках культури в області проведено заходи з охорони підземних вод та ліквідації джерел їх забруднення.

Виконано роботи з відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарного стану, а також заходи спрямовані на боротьбу з шкідливою дією вод на 83 ділянках (протяжністю близько 40 км) річок області. Виконано роботи, пов'язані з поліпшенням технічного стану та благоустрою 5 водойм (розчищено близько 10000 м²) в м. Городенці, селищі Обертин Тлумацького району та селах Вікно, Вільхівці та Дубки Городенківського району.

Також проводились роботи з будівництва та реконструкції водозахисних дамб, гідротехнічних споруд (протяжністю близько 8 км) на річках: Бистриця Надвірнянська, Лімниця, Черемош, р. Бистриця Солотвинська в с. Монастирчани Богородчанського району, р. Рибниця в с. Рожнів Рожнівської ОТГ, р. Вовчинець в с. Ганусівка Тисменицького району, р. Кіроксільна в с. Стриганці Тисменицького району, р. Пістинька в с. Спас Коломийського району, р. Дністер в с. Водники Галицького району, р. Бережниця в с. Середній Угринів Калуського району та гідротехнічних споруд на території Надіївської сільської ради Долинського району.

З державного фонду охорони навколишнього природного середовища за період 2016-2020 років на охорону і раціональне використання водних ресурсів передбачено 261,1 млн. гривень з них освоєно близько 173 млн. гривень для реалізації наступних природоохоронних заходів:

– завершення будівництва каналізаційних мереж і споруд в районі вулиць Комунальна-Мельничука в м. Надвірній (5630 м) – 6322,0 тис. грн.;

– будівництво очисних споруд в с. Дуба Рожнятівського району Івано-Франківської області – 1474,388 тис. грн.;

– реконструкція каналізаційних мереж та очисних споруд, м. Коломия Івано-Франківської області – 55032,2 тис. грн.;

– будівництво каналізаційних мереж вулицями Данила Галицького, Залізнична, Котляревського, Воїнів УПА, 24 серпня, Гузіївська, площею Івана Франка в м. Болехові – 15287,872 тис. грн.;

– зовнішня побутова каналізація вул. Незалежності, № 1-№ 372, с. Угринів, вул. Світла-Карпатська, Івасюка, с. Клузів Тисменицького району Івано-Франківської області (нове будівництво) – 4637,0 тис. грн.;

– реконструкція очисних споруд по вул. Залізничній, 57 в селищі Брошнів-Осада Рожнятівського району Івано-Франківської області – 14136,009 тис. грн.;

– будівництво каналізаційних мереж та споруд на них в с. Брошнів Рожнятівського району Івано-Франківської області – 10999,9 тис. грн.;

– будівництво очисних споруд та каналізаційних мереж продуктивністю 4000 м куб./добу в м. Яремче, Івано-Франківської області (Коригування проекту) – 35000,0 тис. грн.;

– реконструкція існуючих очисних споруд з встановленням необхідних споруд потужністю 150 м³/добу для очищення стічних вод по вул. Шептицького, 69 в м. Долина (коригування) – 8762,557 тис. грн.;

– нове будівництво господарсько-побутової каналізаційної мережі по вул. Шевченка в м. Долина Долинського району Івано-Франківської області – 847,033 тис. грн.;

– реконструкція очисних споруд в смт. Перегінське Рожнятівського району Івано-Франківської області (Коригування) – 7999,96 тис. грн.;

– (нове будівництво). Влаштування очисних споруд і підвідного каналізаційного колектора в с. П'ядики Коломийського району Івано-Франківської області – 11000,0 тис. грн.;

– побутова каналізація по вул. Правди в с. Угринів Тисменицького району Івано-Франківської області. Нове будівництво – 361,235 тис. грн.;

– побутова каналізація по вул. Вишневій в с. Угринів Тисменицького району Івано-Франківської області. Нове будівництво – 722,821 тис. грн.;

– побутова каналізація по вул. Квітковій в с. Угринів Тисменицького району Івано-Франківської області. Нове будівництво – 382,265 тис. гривень.

Крім цього за власні кошти великих підприємств в області виконано заходів, спрямованих на охорону водних ресурсів в обсязі понад

136 млн. гривень. Виконувались наступні роботи: реконструкція каналізаційних мереж та колекторів, технічне переоснащення очисних споруд та заміна зношеного обладнання, очистка мулових карт, відновлення життєдіяльності мікрофлори на аеротенках, проводився моніторинг за забрудненням поверхневих вод. Комунальним підприємством «Івано-Франківськводоєкотехпром» споруджено лівобережну дамбу на р. Бистриця Солотвинська від автомобільного моста на вул. Галицькій до залізничного моста у м. Івано-Франківську, ПАТ «Барва» виконано роботи з укріплення берегової зони р. Бистриця (біля цеху біохімічистки), очищення русла водозабірної ковша річкової води на р. Дністер, очищення русла потічка Тязівчик, ВП «БуТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго» проводилось обстеження гідротехнічних споруд.

Протягом 2016-2019 років спостерігалась тенденція зменшення скидів у поверхневі водні об'єкти забруднених зворотних вод з 1,006 млн. м³ до 0,596 млн. м³.

Поводження із промисловими та побутовими відходами

Одним із актуальних питань в області є забруднення навколишнього природного середовища відходами, що утворюються від діяльності промислових підприємств, а також у домогосподарствах.

На території Івано-Франківської області є 15 постійно діючих полігонів твердих побутових відходів (далі – ТПВ), з яких паспортизовано – 9. Найбільші полігони області знаходяться поблизу міст Івано-Франківська (с. Рибне Тисменицького району), Калуша, Коломиї, Долини та Надвірної (с. Пнів).

Об'єкти розміщення твердих побутових відходів у переважній більшості експлуатуються з порушенням екологічних і санітарних вимог, не дотримуються технологічні вимоги складування відходів, відсутні спостережні свердловини за змінами у стані підземних вод, не дотримані розміри санітарно-захисних зон. Як наслідок, вони спричиняють інтенсивне забруднення ґрунтів, поверхневих і підземних вод та атмосферного повітря.

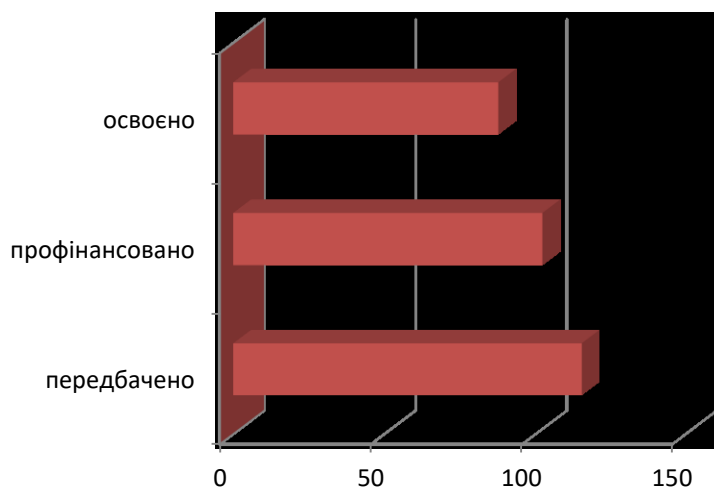
Загальна кількість накопичених відходів на кінець 2019 року у спеціально відведених місцях чи об'єктах економічно активних підприємств та організацій відходів I-IV класів небезпеки становила 46 млн. тонн.

Основну частину (45965,2 тис. т або 99,9 %) з них складають мало небезпечні відходи IV класу небезпеки, 29,8 тис. т – III класу, 0,8 тис. т – II класу.

Ситуація накопичення промислових і побутових відходів обумовлена відсутністю налагодженої системи утилізації промислових відходів, роздільного сортування і збирання твердих побутових відходів і пакувальної тари як вторинної сировини, а також недостатньою увагою до цієї проблеми

органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, низьким рівнем екологічної культури населення області.

За період дії Програми реалізовано 164 заходи, спрямованих на поводження з промисловими та побутовими відходами з обласного та державного фондів охорони навколишнього природного середовища передбачено – 115,3 млн. грн., профінансовано – 102,2 млн. грн., з яких освоєно понад 87,6 млн. гривень.

Придбано: 47 одиниць спецтехніки для населених пунктів області; близько 10000 контейнерів для збору побутових відходів для 118 адміністративно-територіальних одиниць області; сортувально-подрібнюючий комплекс для сортування твердих побутових відходів на полігон ТПВ в с. Рибне Тисменицького району та сортувального комплексу (лінії) для сортування ТПВ на території м. Яремче.

Виконувались роботи з: розширення та реконструкції споруд для складування побутових та сільськогосподарських відходів на полігоні ТПВ в м. Снятині; будівництва каналізаційного колектора (12,8 км) для скидання фільтрату з полігону ТПВ на міські очисні споруди; розширення споруд для складування побутових відходів на території Котиківської сільської ради в урочищі «Деренівка» Городенківського району; будівництва споруд для складування побутових відходів на території Верховинської селищної ради (споруджено майданчики на площі 20 м², огорожено полігон 125 м та зведено ангар площею 20 м²); розпочато роботи з рекультивації полігону ТПВ в с. Бережниця Верховинського району Івано-Франківської області.

На території Івано-Франківської області частково здійснюється роздільний збір твердих побутових відходів у 110 населених пунктах. Серед них в містах Івано-Франківську, Калуші, Бурштині, Болехові, Городенці, Надвірній, Тлумачі, в селищах Гвіздець та Печеніжин Коломийського району, Богородчани, Верховина та частково у селах Коломийського району, Яремчанської міської ради та інших. Зібрана вторинна сировина направляється на переробку через заготівельні підприємства.

Крім того з державного фонду охорони навколишнього природного середовища за період дії Програми передбачено 10 млн. гривень на розширення та реконструкцію споруд для складування побутових та сільськогосподарських відходів на полігоні ТПВ в м. Снятині, з них освоєно 2,6 млн. гривень.

Великими підприємствами в області виконано заходи, спрямовані на раціональне поводження з промисловими відходами на суму понад 122 млн. гривень. За ці кошти було придбано спецтехніку, побудовано сховище для тимчасового зберігання нафтовміщуючих відходів, виконувались природоохоронні заходи на полігонах, нарощування додаткових ярусів на золовідвалі, ремонт та заміна шламопроводів та витрати на вивезення та утилізацію відходів.

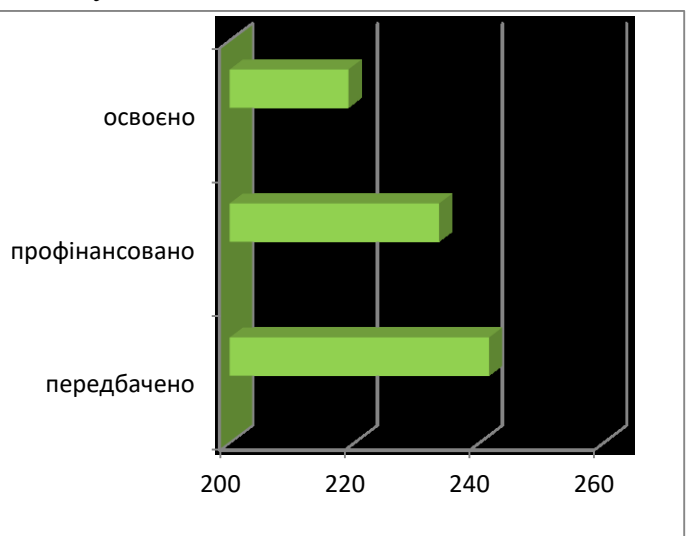
Охорона та раціональне використання земель

Загальна площа земель станом на 01.01.2020 р. складає 1392,7 тис. га, із них сільськогосподарські угіддя – 623,34 тис. га; ліси та інші лісовкриті площі – 639,93 тис. га; забудовані землі – 62,20 тис. га; відкриті заболочені землі – 2,70 тис. га; відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі зайняті зсувами, щебенем, галькою, голими скелями – 22,30 тис. га; інші землі – 18,80 тис. га; території, що покриті поверхневими водами – 23,43 тис. гектарів.

Охорона земель в умовах загострення екологічної ситуації є одним з найважливіших напрямів роботи в області, оскільки поліпшення стану землі відкриває значні резерви збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції та забезпечує суттєве покращення екологічних умов життя людини.

За період дії Програми на охорону земель з обласного та державного фондів охорони навколишнього природного середовища було передбачено 258,1 млн. грн., з них профінансовано близько 250 млн. грн., освоєно понад 235 млн. гривень для реалізації 231 заходу.

З обласного фонду охорони навколишнього природного середовища за період дії Програми було передбачено 241,5 млн. грн., з них профінансовано близько 225 млн. грн. та освоєно близько 219 млн. грн., за які виконано роботи з будівництва та реконструкції берегозакріплювальних споруд, дамб на 168 ділянках річок області загальною протяжністю понад 34 км.

Проведено заходи з захисту від підтоплення у селищах Битків Надвірнянського району, Обертин Тлумацького району; селах Задністрянське, Дубівці, Маріямпіль, Лани, Водники Галицького району, Вербівці Городенківського району, Микуличин Яремчанської міської ради,

Довпотів, Перевозець та селище Войнилів Войнилівської селищної ради ОТГ, Довгий Войнилів Верхнянської сільської ради ОТГ, Сівка Войнилівська Калуського району, Семаківці Матеївецької сільської ради ОТГ, Рожнів Рожнівської ОТГ та Борщівської сільської ради Снятинського району що дало змогу частково захистити від шкідливої дії паводкових вод населені пункти, сільськогосподарські угіддя та садиби.

Виконано роботи з будівництва берегозакріплювальних, протизсувних, протиобвальних і протиселевих споруд, направлених на запобігання розвитку небезпечних геологічних процесів у містах Косові, Яремчі та селах Замагора Верховинського району, Закерничне Рожнятівського району, Пнів Надвірнянського району, Погоня Тисменицького району, Яблуниця та Микуличин Яремчанської міської ради, Шепіт Косівського району, Прокурава та Космач Космацької ОТГ.

З державного фонду охорони навколишнього природного середовища в 2017 році виділено 16550,749 тис. гривень для реконструкції берегоукріплення – влаштування дамби на р. Прут від с. Нижній Вербіж до парку ім. Т. Шевченка в м. Коломиї, які використано в повному обсязі та відновлено 650 м/п дамби.

У результаті будівництва та реконструкції гідротехнічних споруд на річках області частково захищено від шкідливої дії паводкових вод 105 населених пунктів області, 665 садіб та 980 га сільськогосподарських угідь.

Крім цього за власні кошти великих підприємств області в обсязі понад 2 млн. гривень виконано роботи з берегоукріплення та інструментального контролю за станом ґрунтів.

Охорона атмосферного повітря

У 2019 р. викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення порівняно з 2016 р. збільшились на 4,1% та становили 205021,0 т. Збільшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря пояснюється тим, що в 2019 році кількість підприємств, які здійснювали викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення становила – 359 одиниці, а в 2016 році – 319 одиниць.

З обласного фонду охорони навколишнього природного середовища за період дії Програми виділено 909,379 тис. гривень для реалізації заходів, спрямованих на охорону атмосферного повітря.

Основними забруднювачами повітря є підприємства з виробництва та розподілення електроенергії, газу та води.

**Обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря
від основних забруднювачів області**

тонн

	2016	2017	2018	2019
По області	196669,390	198324,713	221407,5	205021,0
Кількість підприємств, які мали викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення	319	363	354	359
ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго»	168488,896	160136,303	182922,605	169887,875
ДП «Калуська ТЕЦ - НОВА»	12719,845	19571,69	18677,160	13685,218
Філія «Управління магістральних газопроводів «Прикарпаттрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз» 5 об'єктів	3023,508	3210,774	3285,156	3612,644
Долинський ГПЗ ПАТ «Укрнафта» 2 об'єкта	2234,148	3027,661	3101,87	3206,03
ПрАТ «Івано-Франківськцемент» 7 об'єктів	1283,144	1996,09	2096,127	2202,25

Основним джерелом фінансування підпрограми «Охорона атмосферного повітря» протягом 2016-2020 років були власні кошти підприємств області, за які виконано роботи на суму близько 340 млн. гривень, спрямованих на зменшення викидів в атмосферне повітря.

Найбільшим забруднювачем атмосферного повітря в Івано-Франківській області залишається ВП «Бурштинська ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго». Для зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря, а також для забезпечення ефективної і безаварійної роботи електрофільтрів, для зниження концентрації пилу у викидах та зменшення викидів твердих часток в атмосферне повітря ВП «Бурштинською ТЕС» АТ «ДТЕК Західенерго» за період 2016-2020 роки за власні кошти підприємства виконано робіт на суму понад 181 млн. гривень, а саме проведено: реконструкцію та ремонт електрофільтрів енергоблоків № 1-12 та їх експрес-випробування; ремонт газоходів блоків № 1-12 (мікроборова, борова, газоходи); обстеження димових труб тощо.

ТОВ «Свісс Кроно» за власні кошти в обсязі 59,8 млн. гривень придбано та встановлено нову систему витяжки випарів пресу та їх вологої очистки, а також проводився контроль ефективності роботи пилогазоочисних установок.

ПрАТ «Івано-Франківськцемент» використав 91,9 млн. гривень власних коштів для реконструкції та модернізації обладнання, придбання дорожнього порохотягу для забезпечення запобігання вторинного пиління з твердих покриттів, виконання робіт з ремонту та обслуговування газоочисних установок для зменшення викидів забруднюючих речовин, придбано та встановлено газоочисні установки при реконструкції ТЛ № 1 з переведенням на двопотоковий режим роботи для зменшення викидів забруднюючих речовин.

Охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів і ресурсів тваринного світу

Флора області нараховує понад 1500 видів рослин, що складає більше половини списку флори України. На заповідних територіях області охороняється більше 1000 видів судинних рослин, що становить майже 55 % всієї флори Українських Карпат.

Майже третина природної флори Івано-Франківщини, тобто 418 видів, потребує повної або часткової охорони. Сюди належать ендемічні та реліктові, рідкісні та зникаючі види рослин, 126 видів рослин і грибів занесено до Червоної книги України та Європейського Червоного списку, 211 – до Регіонального Червоного списку.

За період дії Програми з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища на охорону і раціональне використання природних рослинних ресурсів передбачено 8368,618 тис. грн., з них профінансовано близько 7,8 млн. грн., за які проведено лісовідновлення на площі 296 га, закуплено понад 5000 саджанців для озеленення 22 населених пунктів області.

Видова чисельність тваринного світу Івано-Франківщини порівняно з іншими регіонами України значно багатша. Хребетні представлені 435 видами, ссавці – 74 видами, птахи – 280 видами.

На території області нараховується 36 видів представників фауни, які перебувають під загрозою зникнення і занесені до Червоної книги України. Ці види потребують систематичної роботи щодо виявлення місць їхнього перебування, проведення постійного спостереження за станом популяцій та наукових досліджень з метою розробки наукових основ їхньої охорони та відтворення.

Протягом 2016-2020 років з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища передбачено 3,9 млн. гривень, з них профінансовано 3,8 млн. гривень, освоєно – 2,1 млн. гривень. Розпочато будівництво та облаштування притулків для утримання безпритульних тварин в м. Коломиї, селищі Богородчани Івано-Франківської області та селі Павлівка Тисменицького району.

Збереження природно-заповідного фонду

Збереження біотичного і ландшафтного різноманіття шляхом створення нових та вдосконалення існуючих заповідних територій, формування регіональної екологічної мережі є одним з пріоритетних напрямків розвитку заповідної справи в Івано-Франківській області.

За період дії Програми в області оголошено 42 природні території пралісовими пам'ятками природи місцевого значення загальною площею 4592,2 га.

На виконання підпрограми «Збереження природно-заповідного фонду» з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища передбачено 5,79 млн. гривень, з них профінансовано 5,74 млн. гривень, освоєно – близько 5 млн. гривень для: розроблення наукового обґрунтування щодо об'єкта природно-заповідного фонду загальнодержавного значення – національного природного парку «Чорний ліс»; проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів територій та об'єктів: природно-заповідного фонду (ландшафтний заказник місцевого значення «Ріка Лімниця» з водоохоронною смугою вздовж берегів шириною 100 м), заказника «Княздвірський», дендропарку загальнодержавного значення «Високогірний». Розроблено документації із землеустрою: території об'єкта природно-заповідного фонду «Дністровський регіональний ландшафтний парк» на території Тлумацького району; геологічної пам'ятки природи загальнодержавного значення «Старуня»; ботанічних заказників «Урочище Вертебиста», «Урочище «Дуброва та Язвине», «Урочище «Юнашківське болото», «Бубонець», «Обертинська долина», «Саджавський».

Охорона і раціональне використання мінеральних ресурсів

В області залишається невирішеною основна екологічна проблема Калуського гірничопромислового району, яка відноситься до зазначеної підпрограми. Вона містить наступні проблеми: затоплення Домбровського кар'єру, наявність хвостосховищ та акумулюючих ємностей, наявність солевідвалів, просідання земної поверхні.

З обласного фонду охорони навколишнього природного середовища за період дії Програми на охорону і раціональне використання мінеральних ресурсів передбачено 3,2 млн. гривень з них освоєно 2,8 млн. гривень на:

– виготовлення проектно-кошторисної документації з ліквідації джерел забруднення підземних вод та рекультивації порушених земель на території гірничо-технологічних об'єктів колишнього Калуського калійно-магнієвого виробництва (Домбровський кар'єр із зовнішніми відвалами розкривних порід №1 та №4, хвостосховище №1, хвостосховище №2, шламонакопичувач) – 1800,0 тис. гривень. Виготовлену вищезазначену проектно-кошторисну документацію ТОВ «Інститут гірничо-хімічної промисловості» 20.12.2018 року презентовано в м. Калуші;

– моніторингові спостереження впливу хвостосховищ дослідної фабрики на засолення ґрунтових вод та розробку рекомендацій з усунення негативного впливу на довкілля;

– проведення моніторингових спостережень за динамікою деформацій, визначення карстових утворень земної поверхні на підроблених територіях м. Калуш;

– запровадження системи екологічного моніторингу впливу колишнього калійно-магнієвого виробництва з метою запобігання виникнення надзвичайної ситуації;

– запровадження екологічного моніторингу стану поверхневих і підземних вод, атмосферного повітря, зон просідань та гірничих розробок на території гірничо-хімічних підприємств міста Калуша та сіл Сівка Калуська і Кропивник.

З місцевого бюджету м. Калуша за період 2016-2020 років виділено понад 1 млн. гривень для ліквідації (засипки) провальних воронок № 14, 14 а в районі вулиць Вітовського, Глібова і Мостиської у м. Калуші та визначення концентрацій забруднюючих речовин у пробах рідкої фази Домбровського кар'єру та хвостоховищ ДП «Калійний завод» ВАТ «Оріана».

Наука, інформація і освіта, екологічний моніторинг, підготовка кадрів, екологічна експертиза, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища

На виконання підпрограми за період дії Програми з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища передбачено 25,5 млн. грн., з них профінансовано 19,7 млн. грн., освоєно близько 15,5 млн. гривень для реалізації 100 заходів.

Виготовлено 37 проектно-кошторисних документацій на будівництво та реконструкцію очисних споруд (міст Городенки, Косова, селищ Ворохта Яремчанської міської ради, Богородчани, Обертин Тлумачького району, с. Брошнів та селищі Брошнів-Осада Брошнів-Осадської селищної ради об'єднаної територіальної громади, с. Дзвиняч Дзвиняцької сільської ради об'єднаної територіальної громади, с. Матеївці Матеївецької сільської ради об'єднаної територіальної громади, с. Нижній Струтинь Рожнятівського району, Підпечерівської ЗОШ, Поберезького та Єзупільського НВК Тисменицького району, Солотвишського НВК Богородчанської районної ради, обласного фтизіопульморологічного центру в м. Івано-Франківську) та каналізаційних мереж в області; 45 проектів на будівництво та реконструкцію дамб, берегоукріплень та відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок на території області. Виготовлено проектно-кошторисні документації на будівництво полігонів ТПВ «Гіракова яма» у м. Тлумачі, «Сміттєзвалище» із влаштуванням сміттєсортувальної лінії в селищі Брошнів-Осада Брошнів-Осадської селищної ради об'єднаної територіальної громади та «Рекультивация відпрацьованої першої черги існуючого полігону ТПВ в ур. Височанка в м. Калуші». Розроблено регіональний план управління відходами в Івано-Франківській області до 2030 року, головною метою якого

є створення умов, які забезпечать збирання, перевезення, перероблення та утилізацію відходів в області. Виділено кошти на організацію та проведення оцінки впливу на довкілля (11 об'єктів).

З метою пропаганди охорони навколишнього природного середовища та поширення знань видано атлас-каталог деревних і чагарникових порід та путівник дендропарку загальнодержавного значення «Високогірний», фотоальбом з екологічної тематики «Край чорних лелек», видання монографії «Червона книга Івано-Франківської області. Тваринний світ»; проведено 13 науково-технічних конференцій і семінарів, виставок, 3 фотовиставки та міжнародний екофестиваль – 2016 у с. Шешори Косівського району; оснащено міську дитячу екологічну станцію приладами та обладнанням. Управлінням екології та природних ресурсів облдержадміністрації спільно з ГО «Громадський центр «Еталон» та Бюро УГКЦ з питань екології реалізовано екологічний проект «Менше сміття – краще життя» та проведення навчання у формі інтерактивного курсу у сфері охорони довкілля. З метою поширення природоохоронних знань серед населення реалізовано телевізійний екологічний проект на телеканалі РАІ «Довкілля Прикарпаття» та висвітлювався екологічний стан області на обласному телебаченні «Галичина» та у рубриці статей в газеті «Галичина».

Проведено моніторинг за станом атмосферного повітря на території Бурштинської міської ради.

Крім цього з державного фонду охорони навколишнього природного середовища виділено 1148,0 тис. гривень, за які виготовлено проектно-кошторисну документацію на реконструкцію очисних споруд м. Коломиї.

**Начальник управління
екології та природних ресурсів
облдержадміністрації**

Андрій Пліхтяк

**Функціональна класифікація видатків у 2016- 2020 роках з обласного фонду
охорони навколишнього природного середовища**

Зміст	2016		2017		2018		2019		2020	
	заплановані видатки, тис.грн.	профінансо- вано, тис.грн.	заплановані видатки, тис.грн.	профінансо- вано, тис.грн.	заплановані видатки, тис.грн.	профінансо- вано, тис.грн.	заплановані видатки, тис.грн.	профінансо- вано, тис.грн.	заплановані видатки, тис.грн.	профінансо- вано, тис.грн.
Охорона і раціональне вико- ристання водних ресурсів (43,2%)	44108,86	43207,757	73518,181	67517,9	65052,0	61022,0	68241,56	63796,05	49862,949	42363,85
Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів (15,1%)	20733,95	20594,467	28829,932	25771,7	23989,0	23420,0	15036,45	14305,665	16744,28	14704,81
Охорона атмосферного повітря	910,0	273,0	910,0	910,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Охорона і раціональне використання мінеральних	350,0	350,0	0,0	0,0	2700,0	2700,0	0,0	0,0	176,473	0,0
Охорона і раціональне використання земель (34,7%)	31153,311	30433,033	61702,496	60414,8	57743,0	55147,0	48513,75	45157,8	42397,471	38269,615
Охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів (1,2%)	558,737	558,538	1990,0	1961,9	2844,0	2362,0	916,881	916,881	2059,0	1568,767
Охорона і раціональне використання ресурсів тваринного світу (0,6%)	0,0	0,0	2150,0	2050,0	1759,0	1759,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Збереження природно- заповідного фонду (0,8%)	2061,91	2011,911	134,337	134,3	700,0	700,0	1691,023	1691,023	1206,6	1206,6
Наука, інформація і освіта, екологічний моніторинг, підготовка кадрів, екологічна експертиза, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища (3,6%)	3611,007	2782,301	6076,741	3270,9	5512,0	4987,0	7265,54	5634,14	3020,817	2912,976
Разом:	103487,775	100211,007	175311,687	162031,5	160299,0	152097,0	141665,204	131501,5	115467,59	101026,6